

“राज्यातील आदिवासी विकास विभागाच्या
निवासी आश्रमशाळांपैकी २५० आश्रमशाळा
आदर्श आश्रमशाळा म्हणून विकसित
करण्याबाबत”

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : शाआशा २०२१/प्र.क्र. ७०/का.१३
मादम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : २६ सप्टेंबर, २०२३

- वाचा :-** १) आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: शाआशा २०२१/प्र.क्र. ७०/का.१३,
दिनांक २४ नोव्हेंबर, २०२१.
२) आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक यांचे पत्र जा.क्र. शाआशा-
२०२२/प्र.क्र.३७/का.६(२) ३५४१, दिनांक १९ मे, २०२३
३) आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक यांचे पत्र जा.क्र. शाआशा-
२०२२/प्र.क्र.३७/का.६(२) ४८४२, दिनांक ११ जुलै, २०२३

प्रस्तावना :-

आदिवासी विकास विभागांतर्गत शासकीय आश्रमशाळा, अनुदानित आश्रमशाळा, एकलव्य मॉडेल रेसिडेंशियल स्कुल, नामांकीत शाळा योजना अंतर्गत इ. १ ली ते इ. १२ वी पर्यंतच्या विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्यात येतो. तसेच अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना उच्च शिक्षणासाठी शासकीय वसतीगृहे आणि स्वयंमं योजनेअंतर्गत सहाय्य करण्यात येते. राज्यातील आदिवासी विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक विकासासाठी आदिवासी विकास विभागांतर्गत एकूण ४९७ शासकीय आश्रमशाळा कार्यरत आहेत. आदिवासींच्या सर्वांगीण विकासामध्ये या आश्रमशाळांचे योगदान उल्लेखनीय आहे. आधुनिक काळातील बदलत्या आव्हानाचा सामना करण्यासाठी या शाळांमध्ये आमूलाग्र बदल करणे आवश्यक असून शिक्षणातून विद्यार्थ्यांचा शारीरिक, बौद्धिक व मानसिक विकास होणे गरजेचे आहे. त्याअनुषंगाने प्रथम टप्प्यात संदर्भ क्र. १ अन्वये १२१ आदर्श आश्रमशाळा घोषित करण्यात आलेल्या आहेत. सदरील आश्रमशाळांमध्ये वाढ करून केंद्रस्थानी असलेल्या आणि किमान ३ हेक्टरपेक्षा जास्त जमीन उपलब्ध असलेल्या किंवा नविन टाईप प्लॅनप्रमाणे शासकीय आश्रमशाळा इमारतीचे बांधकाम झालेल्या साधारण: २५० आदर्श आश्रमशाळा तयार करण्याचे प्रस्तावित करण्यात आले. त्यानुसार आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक यांनी संदर्भ क्र. २ अन्वये सादर केलेल्या यादीतील आश्रमशाळांबाबत, कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम (आदिवासी विकास) यांनी संबंधित प्रकल्प अधिकारी यांचेशी समन्वय साधून सदर आश्रमशाळांमधील विद्यार्थी संख्या पडताळणी करून व क्षेत्रीय स्तरावरील प्राधान्याने आवश्यकता तपासून २५० आश्रमशाळांची अद्ययावत यादी सादर केली. प्रस्तुत यादीतील २५० आश्रमशाळांची, आदर्श

आश्रमशाळा म्हणून निवड करण्यासंदर्भातील प्रस्ताव आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांनी संदर्भ क्र. ३ अन्वये शासनास सादर केलेला आहे. त्यानुषंगाने संदर्भ क्र. १ येथील शासन निर्णयासोबतच्या परिशिष्ट-“अ” मधील अ.क्र. १२ (शासकीय आश्रमशाळा माणीकपूर), अ.क्र.१२० व १२१ (शासकीय आश्रमशाळा लाहेरी व कोठली) या ३ शासकीय आश्रमशाळा वगळून, एकूण ४९७ शासकीय आश्रमशाळांपैकी २५० आश्रमशाळा “आदर्श आश्रमशाळा” म्हणून घोषित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

प्रस्तावनेत नमूद केल्यानुसार, आदिवासी विकास विभागांतर्गत असलेल्या एकूण ४९७ शासकीय आश्रमशाळांपैकी आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक यांनी संदर्भ क्र. ३ अन्वये प्रस्तावित केल्यानुसार सोबतच्या परिशिष्ट “अ” येथील २५० आश्रमशाळा “आदर्श आश्रमशाळा” म्हणून घोषित करण्यात येत आहेत. प्रस्तुत आश्रमशाळा आदर्श आश्रमशाळा म्हणून विकसित करण्याच्या अनुषंगाने प्रत्येक आदर्श आश्रमशाळेत पुढील महत्वाच्या बाबी /घटकांचा समावेश करण्यात येत आहे.

(अ) भौतिक सुविधा :

- (i) प्रत्येक आदर्श आश्रमशाळेकरिता एक सुसज्ज शालेय इमारत असावी. त्यामध्ये ICT लॅब, सायन्स लॅब, ग्रंथालय, संगीत व कला कक्ष तसेच पुरेशे शौचालये असावीत.
- (ii) निवासी मुले व मुलींकरिता स्वतंत्र व सुसज्ज वसतिगृहाची इमारत असावी.
- (iii) शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांसाठी निवास व्यवस्था (staff quarters),
- (iv) प्रत्येक आदर्श आश्रमशाळेत सुसज्ज भोजनालय व बहुउद्देशीय सभागृह असावे.
- (v) अपंग विद्यार्थ्यांसाठी पुरेशा सोयी-सुविधांसह स्वतंत्र शौचालय असावे.
- (vi) प्रत्येक आदर्श आश्रमशाळेमध्ये स्वच्छ व पुरेशा पिण्याच्या पाण्याची व्यवस्था, सुस्थितीत असलेले वर्ग, आकर्षक इमारत, क्रीडांगण व त्याकरिता पुरेसे क्रीडा साहित्य असावे.
- (vii) प्रत्येक आदर्श आश्रमशाळेच्या परिसरात सर्व सोई-सुविधांसह स्वतंत्र सीक रूम असावे. तसेच सोलर इन्व्हर्टर, कपडे धुणे व सुकविण्यासाठी पुरेशी जागा, संरक्षण भिंत आणि पुरेसे CCTV कॅमेरे यांसारख्या भौतिक सुविधांचा समावेश असावा.
- (viii) अद्यावत शैक्षणिक सुविधा पुरविण्यासाठी डिजिटल क्लासरूम, व्हर्चुअल क्लासरूम, टॅब लॅप, कॉम्प्युटर लॅप इत्यादी सुविधांचा समावेश असावा.

(ब) शैक्षणिक सुविधा:-

- (i) आदर्श आश्रमशाळांमधून २१ व्या शतकातील कौशल्ये जसे की, नवनिर्मितीला चालना देणारे (Creative thinking), समिक्षात्मक विचार (Critical Thinking), वैज्ञानिक प्रवृत्ती (Scientific Temperament), संविधानिक मूल्ये अंगी बाणविणे, सोबत काम करण्याचे कौशल्य (Collaboration), संभाषण कौशल्य (Communication) या सारखी अन्य कौशल्ये जाणीवपूर्वक विद्यार्थ्यांमध्ये विकसित करावीत.

- (ii) विद्यार्थ्यांना शिकण्यासाठी प्रत्येक आदर्श आश्रमशाळेमध्ये उत्तम शैक्षणिक पोषक वातावरण निर्माण करावे.
- (iii) आश्रमशाळेच्या ग्रंथालयामध्ये निरनिराळी गोष्टींची पूरक वाचनाची पुस्तके आणि संदर्भ ग्रंथ तसेच इनसायक्लोपिडिया उपलब्ध करून द्यावेत.
- (iv) स्वअध्ययनासोबतच गट अध्ययन यासारखे रचनात्मक पद्धतीने शैक्षणिक कार्यक्रम राबविण्यात यावेत.
- (v) विद्यार्थ्यांची मातृभाषा आणि इंग्रजी या दोहोमध्ये समन्वय साधण्याचा प्रयत्न करावा.
- (vi) विद्यार्थ्यांच्या ज्ञानामध्ये वाढ व्हावी यासाठी कृतियुक्त शिक्षणातून (Activity Based Learning) शिक्षण देण्यात यावे.
- (vii) कमीत कमी वेळेत जास्तीत जास्त विषयाचे शिक्षण अवगत करता यावे याकरिता विद्यार्थ्यांना रचनात्मक आनंददायी शिक्षण देण्यात यावे.
- (viii) विद्यार्थ्यांना सध्याच्या स्पर्धात्मक युगात विविध आव्हानांना सामोरे जाण्याच्या अनुषंगाने त्यांच्यामध्ये नेतृत्वगुण विकसित करण्यासाठी विविध विषयातील अध्ययन, भाषण, लेखन, अभिनय, गायन व अन्य शालेय उपक्रम राबविण्यात यावेत.
- (ix) शिक्षकांनी पुस्तकी ज्ञानाच्या पलीकडे जाऊन मुलांना शिकवावे, टॅब, व्हर्चुअल क्लासरूम, ई-लर्निंग इ. सुविधा पुरविण्यास प्राधान्य द्यावे.

२. उपरोक्तप्रमाणे भौतिक व शैक्षणिक सुविधा उपलब्ध करून देण्याच्या अनुषंगाने तसेच अभ्यासक्रम आणि कार्यपद्धती निश्चित करण्यासाठी आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांच्या अध्यक्षतेखालील मार्गदर्शक समिती असेल. मार्गदर्शक समितीची रचना खालील प्रमाणे असेल.

१) आयुक्त, आदिवासी विकास विभाग, नाशिक	: -	अध्यक्ष
२) मुख्य अभियंता, बांधकाम व्यवस्थापन कक्ष, आदिवासी विकास विभाग, मुंबई	:-	सदस्य
३) सह सचिव/उप सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई	:-	सदस्य
४) अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, (सर्व)	:-	सदस्य
५) अवर सचिव (का.१३), आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई	:-	सदस्य
६) प्रत्येक अपर आयुक्तालय क्षेत्रातून नामनिर्देशित दोन प्रकल्प अधिकारी	:-	सदस्य
७) शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) जिल्हा परिषद, नाशिक	:-	निमंत्रित सदस्य
८) क्वेस्ट कार्यालयाचा प्रतिनिधी	:-	सदस्य
९) सह आयुक्त (शिक्षण) आयुक्त, आदिवासी विकास विभाग, नाशिक	:-	सदस्य सचिव

३. सदर मार्गदर्शक समितीने आदर्श आश्रमशाळांची शैक्षणिक प्रगती, पायाभूत सोयी-सुविधांचा विकास, अभ्यासक्रमासाठी पूरक उपक्रम या सर्व बाबींवर संनियंत्रण करावे.

४. आदर्श आश्रमशाळांमध्ये भौतिक व शैक्षणिक सुविधा उपलब्ध करून देण्याच्या अनुषंगाने कार्यपद्धती निश्चित करावी व त्यानुसार अंमलबजावणीसंदर्भात संनियंत्रण करावे.

५. सदर समितीची प्रत्येक महिन्याला बैठक आयोजित करावी व आश्रमशाळांमधील भौतिक व शैक्षणिक सुविधांचा आढावा घ्यावा.
६. सदरील आदर्श आश्रमशाळांमधील सुविधा व शैक्षणिक सुविधांच्या आढाव्यासाठी अपर आयुक्त, आदिवासी विकास तसेच प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प यांच्या स्तरावर समित्या स्थापन करण्यात याव्यात. या समित्यांमार्फत आदर्श आश्रमशाळांचा नियमित आढावा घेण्यात यावा.
७. प्रस्तुत योजनेवर होणारा खर्च मागणी क्र. टी-५ (०१) (६०) आश्रमशाळा समुह (राज्यस्तर योजना) (कार्यक्रम) २२२५-डी-७३४ या लेखाशिर्षांतर्गत उपलब्ध तरतूदीमधून भागविण्यात येईल.
८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३०९२६१३०६०४५२२४ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(वि. फ. वसावे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
- २) मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.४०० ०३२.
- ३) मा. उपमुख्यमंत्री (गृह) महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.४०० ०३२.
- ४) मा. उपमुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.४०० ०३२.
- ५) मा.मंत्री, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई :- ४०० ०३२.
- ६) सर्व मा. मंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
- ७) सर्व मा. विधानपरिषद /विधानसभा सदस्य
- ८) मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
- ९) अपर मुख्य सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
- १०) अपर मुख्य सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
- ११) प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
- १२) आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक.
- १३) निबंधक, मा. उच्च न्यायालय, मुंबई, / खंडपीठ नागपूर / खंडपीठ औरंगाबाद.
- १४) आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- १५) सर्व जिल्हाधिकारी.
- १६) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य, आदिवासी विकास महामंडळ मर्या. नाशिक
- १७) अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य ठाणे / नाशिक/ नागपूर / अमरावती.
- १८) आयुक्त, (शिक्षण), शिक्षण आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

- १९) शिक्षण संचालक, (प्राथमिक / माध्यमिक व उच्च माध्यमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- २०) सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प.
- २१) महालेखापाल (लेखा परिक्षा) / (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१, मुंबई
- २२) महालेखापाल (लेखा परिक्षा) / (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-२, नागपूर.
- २३) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
- २४) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
- २५) संचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई.
- २६) सर्व उप सचिव/अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २७) सह सचिव (व्यय-१४), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २८) सर्व मुख्याध्यापक, शासकीय व अनुदानित आश्रमशाळा (प्रकल्प अधिकारी यांचे मार्फत)
- २९) निवडनस्ती (का-१३) ,आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई. आदिवासी विकास विभाग, शासन
निर्णय क्रमांक शाआशा २०२१/प्र.क्र. ७०/का.१३

दिनांक:- २६ सप्टेंबर, २०२३ सोबतचे परिशिष्ट :”अ”
“आदर्श आश्रमशाळा”

अ.क्र.	अपर आयुक्त	प्रकल्प अधिकारी	शासकीय आश्रमशाळेचे नांव
१	नाशिक	नाशिक	शासकीय आश्रमशाळा, म्हसगण
२	नाशिक	नाशिक	शासकीय आश्रमशाळा, ठाणापाडा
३	नाशिक	नाशिक	शासकीय आश्रमशाळा, कोहोर
४	नाशिक	नाशिक	शासकीय आश्रमशाळा, आंबे
५	नाशिक	नाशिक	शासकीय आश्रमशाळा, पिंपरखेड
६	नाशिक	नाशिक	शासकीय आश्रमशाळा, गांडोळे
७	नाशिक	नाशिक	शासकीय आश्रमशाळा, खरपडी
८	नाशिक	नाशिक	शासकीय आश्रमशाळा, देवसाणे
९	नाशिक	नाशिक	शासकीय आश्रमशाळा, बोरचट
१०	नाशिक	नाशिक	शासकीय आश्रमशाळा, तोरंगण
११	नाशिक	नाशिक	शासकीय आश्रमशाळा, टिटवे
१२	नाशिक	नाशिक	शासकीय आश्रमशाळा, काळुस्ते
१३	नाशिक	नाशिक	शासकीय आश्रमशाळा, निगडोळ
१४	नाशिक	नाशिक	शासकीय आश्रमशाळा बोरीपाडा
१५	नाशिक	नाशिक	शासकीय आश्रमशाळा शिरसगांव
१६	नाशिक	नाशिक	शासकीय आश्रमशाळा रायते
१७	नाशिक	नाशिक	शासकीय आश्रमशाळा बाडगी
१८	नाशिक	नाशिक	शासकीय आश्रमशाळा भिलमाळ
१९	नाशिक	नाशिक	शासकीय आश्रमशाळा ननाशी
२०	नाशिक	नाशिक	शासकीय आश्रमशाळा नाळेगांव
२१	नाशिक	नाशिक	शासकीय आश्रमशाळा मुंढेगांव
२२	नाशिक	नाशिक	शासकीय आश्रमशाळा पिंपळगांव गरुडेश्वर
२३	नाशिक	कळवण	शासकीय आश्रमशाळा, आंबुपाडा
२४	नाशिक	कळवण	शासकीय आश्रमशाळा, चणकापूर
२५	नाशिक	कळवण	शासकीय आश्रमशाळा, दहिंदुले
२६	नाशिक	कळवण	शासकीय आश्रमशाळा, साल्हेर
२७	नाशिक	कळवण	शासकीय आश्रमशाळा, माणी (मुलींची)
२८	नाशिक	कळवण	शासकीय आश्रमशाळा, मोहनदरी
२९	नाशिक	कळवण	शासकीय आश्रमशाळा, सराड
३०	नाशिक	कळवण	शासकीय आश्रमशाळा, खर्डे (दिगर)

अ.क्र.	अपर आयुक्त	प्रकल्प अधिकारी	शासकीय आश्रमशाळेचे नांव
३१	नाशिक	कळवण	शासकीय आश्रमशाळा, सालभोये
३२	नाशिक	कळवण	शासकीय आश्रमशाळा, करंजूल -क
३३	नाशिक	कळवण	शासकीय आश्रमशाळा, दोघेश्वर
३४	नाशिक	कळवण	शासकीय आश्रमशाळा विरगांवपाडा
३५	नाशिक	कळवण	शासकीय आश्रमशाळा पारेगांव
३६	नाशिक	कळवण	शासकीय आश्रमशाळा नरुळ
३७	नाशिक	कळवण	शासकीय आश्रमशाळा देसगांव
३८	नाशिक	कळवण	शासकीय आश्रमशाळा तताणी
३९	नाशिक	कळवण	शासकीय आश्रमशाळा गरबड
४०	नाशिक	कळवण	शासकीय आश्रमशाळा कनाशी
४१	नाशिक	कळवण	शासकीय आश्रमशाळा खिराड
४२	नाशिक	कळवण	शासकीय आश्रमशाळा वाघंबा
४३	नाशिक	कळवण	शासकीय आश्रमशाळा भिलवाड
४४	नाशिक	कळवण	शासकीय आश्रमशाळा विसापूर
४५	नाशिक	कळवण	शासकीय आश्रमशाळा दळवट
४६	नाशिक	कळवण	शासकीय आश्रमशाळा बापखेडा
४७	नाशिक	कळवण	शासकीय आश्रमशाळा हरणबारी
४८	नाशिक	कळवण	शासकीय आश्रमशाळा पळसण
४९	नाशिक	कळवण	शासकीय आश्रमशाळा बुबळी
५०	नाशिक	धुळे	शासकीय आश्रमशाळा, सुकापूर
५१	नाशिक	धुळे	शासकीय आश्रमशाळा, लौकी
५२	नाशिक	धुळे	शासकीय आश्रमशाळा, अक्कलकोस
५३	नाशिक	धुळे	शासकीय आश्रमशाळा, शिरपूर (इंग्रजी माध्यम)
५४	नाशिक	धुळे	शासकीय आश्रमशाळा बोपखेल
५५	नाशिक	धुळे	शासकीय आश्रमशाळा नवापाडा
५६	नाशिक	धुळे	शासकीय आश्रमशाळा रोहड
५७	नाशिक	धुळे	शासकीय आश्रमशाळा शिरसोले
५८	नाशिक	धुळे	शासकीय आश्रमशाळा शेवगे
५९	नाशिक	धुळे	शासकीय आश्रमशाळा वर्सा
६०	नाशिक	नंदुरबार	शासकीय आश्रमशाळा, लोय (मुलांचे)
६१	नाशिक	नंदुरबार	शासकीय आश्रमशाळा, ढोंगसागाळी
६२	नाशिक	नंदुरबार	शासकीय आश्रमशाळा, नवापूर (इंग्रजी माध्यम)
६३	नाशिक	नंदुरबार	शासकीय आश्रमशाळा, चांदसैली

अ.क्र.	अपर आयुक्त	प्रकल्प अधिकारी	शासकीय आश्रमशाळाचे नांव
६४	नाशिक	नंदुरबार	शासकीय आश्रमशाळा, धनराट
६५	नाशिक	नंदुरबार	शासकीय आश्रमशाळा, वडकळंबी
६६	नाशिक	नंदुरबार	शासकीय आश्रमशाळा, सुलतानपूर
६७	नाशिक	नंदुरबार	शासकीय आश्रमशाळा, चिरखान
६८	नाशिक	नंदुरबार	शासकीय आश्रमशाळा, खोक्राळे
६९	नाशिक	नंदुरबार	शासकीय आश्रमशाळा, वाघाळे
७०	नाशिक	नंदुरबार	शासकीय आश्रमशाळा, भादवड
७१	नाशिक	नंदुरबार	शासकीय आश्रमशाळा, भालेर
७२	नाशिक	नंदुरबार	शासकीय आश्रमशाळा नंदुरबार (इंग्रजी माध्यम)
७३	नाशिक	नंदुरबार	शासकीय आश्रमशाळा निजामपूर
७४	नाशिक	नंदुरबार	शासकीय आश्रमशाळा खडकी
७५	नाशिक	नंदुरबार	शासकीय आश्रमशाळा बंधारे
७६	नाशिक	नंदुरबार	शासकीय आश्रमशाळा, कोठली
७७	नाशिक	नंदुरबार	शासकीय आश्रमशाळा नावली
७८	नाशिक	नंदुरबार	शासकीय आश्रमशाळा बोरचेक
७९	नाशिक	तळोदा	शासकीय आश्रमशाळा, भांग्रापानी
८०	नाशिक	तळोदा	शासकीय आश्रमशाळा, होराफळी
८१	नाशिक	तळोदा	शासकीय आश्रमशाळा, चुलवल
८२	नाशिक	तळोदा	शासकीय आश्रमशाळा, सोनखुर्द
८३	नाशिक	तळोदा	शासकीय आश्रमशाळा, लोभानी
८४	नाशिक	तळोदा	शासकीय आश्रमशाळा, असली
८५	नाशिक	तळोदा	शासकीय आश्रमशाळा, राणीपूर
८६	नाशिक	तळोदा	शासकीय आश्रमशाळा, मौजरा
८७	नाशिक	तळोदा	शासकीय आश्रमशाळा बोरद
८८	नाशिक	तळोदा	शासकीय आश्रमशाळा शिर्वे
८९	नाशिक	तळोदा	शासकीय आश्रमशाळा मांडवी
९०	नाशिक	तळोदा	शासकीय आश्रमशाळा दांब
९१	नाशिक	तळोदा	शासकीय आश्रमशाळा तोरणमाळ
९२	नाशिक	तळोदा	शासकीय आश्रमशाळा सलसाडी
९३	नाशिक	तळोदा	शासकीय आश्रमशाळा तालंबा
९४	नाशिक	तळोदा	शासकीय आश्रमशाळा अलिविहीर
९५	नाशिक	तळोदा	शासकीय आश्रमशाळा भगदरी
९६	नाशिक	तळोदा	शासकीय आश्रमशाळा बिजरी

अ.क्र.	अपर आयुक्त	प्रकल्प अधिकारी	शासकीय आश्रमशाळेचे नांव
९७	नाशिक	यावल	शासकीय आश्रमशाळा, वैजापूर (मुर्लीची)
९८	नाशिक	यावल	शासकीय आश्रमशाळा, वाघझिरा
९९	नाशिक	यावल	शासकीय आश्रमशाळा, देवझिरी
१००	नाशिक	यावल	शासकीय आश्रमशाळा, पळसखेडा
१०१	नाशिक	यावल	शासकीय आश्रमशाळा, जोंधनखेडा
१०२	नाशिक	यावल	शासकीय आश्रमशाळा, वलठाण
१०३	नाशिक	यावल	शासकीय आश्रमशाळा, दहिवद
१०४	नाशिक	यावल	शासकीय आश्रमशाळा लालमाती
१०५	नाशिक	राजुर	शासकीय आश्रमशाळा, पिंपरकणे
१०६	नाशिक	राजुर	शासकीय आश्रमशाळा, मवेशी (इंग्रजी माध्यम)
१०७	नाशिक	राजुर	शासकीय आश्रमशाळा, केळीकोतुळ
१०८	नाशिक	राजुर	शासकीय आश्रमशाळा, कोळेवाडी
१०९	नाशिक	राजुर	शासकीय आश्रमशाळा, सावरचोळ
११०	नाशिक	राजूर	शासकीय आश्रमशाळा मवेशी
१११	नाशिक	राजूर	शासकीय आश्रमशाळा पैठण
११२	नाशिक	राजूर	शासकीय आश्रमशाळा केळीरुम्णवाडी
११३	नाशिक	राजूर	शासकीय आश्रमशाळा घाटघर
११४	नाशिक	राजूर	शासकीय आश्रमशाळा अक्लापूर
११५	ठाणे	पेण	शासकीय आश्रमशाळा, सानेगाव
११६	ठाणे	पेण	शासकीय आश्रमशाळा, कादवण
११७	ठाणे	पेण	शासकीय आश्रमशाळा पाथरज
११८	ठाणे	पेण	शासकीय आश्रमशाळा पिंगळस
११९	ठाणे	पेण	शासकीय आश्रमशाळा भालीवाडी
१२०	ठाणे	पेण	शासकीय आश्रमशाळा सावरसई
१२१	ठाणे	जव्हार	शासकीय आश्रमशाळा, न्याहाळे
१२२	ठाणे	जव्हार	शासकीय आश्रमशाळा, भोपोली
१२३	ठाणे	जव्हार	शासकीय आश्रमशाळा, गुहीर
१२४	ठाणे	जव्हार	शासकीय आश्रमशाळा, साखरे
१२५	ठाणे	जव्हार	शासकीय आश्रमशाळा, साकुर (मुर्लीची)
१२६	ठाणे	जव्हार	शासकीय आश्रमशाळा, कुंझें
१२७	ठाणे	जव्हार	शासकीय आश्रमशाळा, नांदगांव
१२८	ठाणे	जव्हार	शासकीय आश्रमशाळा दाभेरी
१२९	ठाणे	जव्हार	शासकीय आश्रमशाळा पळसुंडे

अ.क्र.	अपर आयुक्त	प्रकल्प अधिकारी	शासकीय आश्रमशाळाचे नांव
१३०	ठाणे	जव्हार	शासकीय आश्रमशाळा पाली
१३१	ठाणे	जव्हार	शासकीय आश्रमशाळा विनवळ
१३२	ठाणे	जव्हार	शासकीय आश्रमशाळा कारेगांव
१३३	ठाणे	जव्हार	शासकीय आश्रमशाळा गोंदे
१३४	ठाणे	डहाणू	शासकीय आश्रमशाळा, कळमदेवी
१३५	ठाणे	डहाणू	शासकीय आश्रमशाळा, सवणे
१३६	ठाणे	डहाणू	शासकीय आश्रमशाळा, एंबुर
१३७	ठाणे	डहाणू	शासकीय आश्रमशाळा, नंडोरे
१३८	ठाणे	डहाणू	शासकीय आश्रमशाळा, खुटल
१३९	ठाणे	डहाणू	शासकीय आश्रमशाळा धामणगाव
१४०	ठाणे	डहाणू	शासकीय आश्रमशाळा उपलाट
१४१	ठाणे	डहाणू	शासकीय आश्रमशाळा अस्वली
१४२	ठाणे	डहाणू	शासकीय आश्रमशाळा रणकोळ
१४३	ठाणे	डहाणू	शासकीय आश्रमशाळा डोंगारी
१४४	ठाणे	शहापूर	शासकीय आश्रमशाळा, मोरोशी
१४५	ठाणे	शहापूर	शासकीय आश्रमशाळा, पेंढरघोळ
१४६	ठाणे	शहापूर	शासकीय आश्रमशाळा शेणवे
१४७	ठाणे	शहापूर	शासकीय आश्रमशाळा शिरोळ
१४८	ठाणे	घोडेगाव	शासकीय आश्रमशाळा, वडेश्वर
१४९	ठाणे	घोडेगाव	शासकीय आश्रमशाळा, कोहिंडे
१५०	ठाणे	घोडेगाव	शासकीय आश्रमशाळा, टोकावडे
१५१	ठाणे	घोडेगाव	शासकीय आश्रमशाळा, चिखलगांव
१५२	ठाणे	घोडेगांव	शासकीय आश्रमशाळा गोहे
१५३	ठाणे	घोडेगांव	शासकीय आश्रमशाळा तेरंगुण
१५४	ठाणे	घोडेगांव	शासकीय आश्रमशाळा राजपूर
१५५	ठाणे	घोडेगांव	शासकीय आश्रमशाळा खिरेश्वर
१५६	ठाणे	घोडेगांव	शासकीय आश्रमशाळा अंजनावळे
१५७	ठाणे	घोडेगांव	शासकीय आश्रमशाळा सोनवळे
१५८	ठाणे	घोडेगांव	शासकीय आश्रमशाळा खटकाळे
१५९	ठाणे	घोडेगांव	शासकीय आश्रमशाळा आहुपे
१६०	ठाणे	घोडेगांव	शासकीय आश्रमशाळा घोडेगांव (इंग्रजी माध्यम)
१६१	ठाणे	घोडेगांव	शासकीय आश्रमशाळा सोमतवाडी
१६२	ठाणे	सोलापूर	शासकीय आश्रमशाळा, होटगी

अ.क्र.	अपर आयुक्त	प्रकल्प अधिकारी	शासकीय आश्रमशाळेचे नांव
१६३	अमरावती	औरंगाबाद	शासकीय आश्रमशाळा, तिसगाव
१६४	अमरावती	औरंगाबाद	शासकीय आश्रमशाळा, हटटी
१६५	अमरावती	औरंगाबाद	शासकीय आश्रमशाळा, नागद
१६६	अमरावती	औरंगाबाद	शासकीय आश्रमशाळा, वडनेर
१६७	अमरावती	औरंगाबाद	शासकीय आश्रमशाळा, शेडाळा
१६८	अमरावती	औरंगाबाद	शासकीय आश्रमशाळा थेटेगव्हाण
१६९	अमरावती	कळमनूरी	शासकीय आश्रमशाळा, पिंपळदरी
१७०	अमरावती	कळमनूरी	शासकीय आश्रमशाळा जामगव्हाण
१७१	अमरावती	कळमनूरी	शासकीय आश्रमशाळा गोटेवाडी
१७२	अमरावती	पांढरकवडा	शासकीय आश्रमशाळा, नांझा
१७३	अमरावती	पांढरकवडा	शासकीय आश्रमशाळा हिवरी
१७४	अमरावती	पांढरकवडा	शासकीय आश्रमशाळा जांब
१७५	अमरावती	पांढरकवडा	शासकीय आश्रमशाळाकापरा
१७६	अमरावती	पांढरकवडा	शासकीय आश्रमशाळा बोटणी
१७७	अमरावती	पांढरकवडा	शासकीय आश्रमशाळा आंतरगांव
१७८	अमरावती	पांढरकवडा	शासकीय आश्रमशाळा शिबला
१७९	अमरावती	अकोला	शासकीय आश्रमशाळा, मुसलवाडी
१८०	अमरावती	अकोला	शासकीय आश्रमशाळा, सायखेड
१८१	अमरावती	अकोला	शासकीय आश्रमशाळा, घाटबोरी
१८२	अमरावती	अकोला	शासकीय आश्रमशाळा कोथळी
१८३	अमरावती	अकोला	शासकीय आश्रमशाळा किन्हीराजा
१८४	अमरावती	धारणी	शासकीय आश्रमशाळा, टेंबुसोडा (मुर्लीची)
१८५	अमरावती	धारणी	शासकीय आश्रमशाळा, बिजुधावडी
१८६	अमरावती	धारणी	शासकीय आश्रमशाळा, चिखली
१८७	अमरावती	धारणी	शासकीय आश्रमशाळा, राणीगांव
१८८	अमरावती	धारणी	शासकीय आश्रमशाळा, कुटुंगा
१८९	अमरावती	धारणी	शासकीय आश्रमशाळा, अमरावती (इंग्रजी माध्यम)
१९०	अमरावती	धारणी	शासकीय आश्रमशाळा, चिरोडी
१९१	अमरावती	धारणी	शासकीय आश्रमशाळा डोम
१९२	अमरावती	धारणी	शासकीय आश्रमशाळा टेंबली
१९३	अमरावती	धारणी	शासकीय आश्रमशाळा सुसुर्दा
१९४	अमरावती	पुसद	शासकीय आश्रमशाळा, पुसद (इंग्रजी माध्यम)
१९५	अमरावती	पुसद	शासकीय आश्रमशाळा, वसंतपुर

अ.क्र.	अपर आयुक्त	प्रकल्प अधिकारी	शासकीय आश्रमशाळाचे नांव
१९६	अमरावती	पुसद	शासकीय आश्रमशाळा, वडगांव (इंग्रजी माध्यम)
१९७	अमरावती	पुसद	शासकीय आश्रमशाळा, खैरखेडा
१९८	अमरावती	पुसद	शासकीय आश्रमशाळा कोरटा
१९९	अमरावती	किनवट	शासकीय आश्रमशाळा, जलधारा
२००	अमरावती	किनवट	शासकीय आश्रमशाळा, किनवट
२०१	अमरावती	किनवट	शासकीय आश्रमशाळा, पाटोदा
२०२	अमरावती	किनवट	शासकीय आश्रमशाळा, मोहपुर
२०३	अमरावती	किनवट	शासकीय आश्रमशाळा, केदारगुडा
२०४	अमरावती	किनवट	शासकीय आश्रमशाळा सारखणी
२०५	अमरावती	किनवट	शासकीय आश्रमशाळा सहस्रकुंड
२०६	अमरावती	किनवट	शासकीय आश्रमशाळा दुधड
२०७	अमरावती	किनवट	शासकीय आश्रमशाळा ऐकघरी
२०८	अमरावती	किनवट	शासकीय आश्रमशाळा बोधडी
२०९	नागपूर	अहेरी	शासकीय आश्रमशाळा, खमनचेरु
२१०	नागपूर	अहेरी	शासकीय आश्रमशाळा, सिरोंचा (नविन)
२११	नागपूर	अहेरी	शासकीय आश्रमशाळा झिंगानूर
२१२	नागपूर	भामरागड	शासकीय आश्रमशाळा, हालेवारा
२१३	नागपूर	भामरागड	शासकीय आश्रमशाळा कसनसुर
२१४	नागपूर	चंद्रपूर	शासकीय आश्रमशाळा, जिवती
२१५	नागपूर	चंद्रपूर	शासकीय आश्रमशाळा, देवाडा
२१६	नागपूर	चंद्रपूर	शासकीय आश्रमशाळा, पाटण
२१७	नागपूर	चंद्रपूर	शासकीय आश्रमशाळा बोर्डा
२१८	नागपूर	चंद्रपूर	शासकीय आश्रमशाळा मारेगांव
२१९	नागपूर	चिमूर	शासकीय आश्रमशाळा, कोसंबी (ग)
२२०	नागपूर	चिमूर	शासकीय आश्रमशाळा, जांभूळघाट
२२१	नागपूर	चिमूर	शासकीय आश्रमशाळा चंदनखेडा
२२२	नागपूर	देवरी	शासकीय आश्रमशाळा, मजितपुर
२२३	नागपूर	देवरी	शासकीय आश्रमशाळा, बिजेपार
२२४	नागपूर	देवरी	शासकीय आश्रमशाळा, पुराडा
२२५	नागपूर	देवरी	शासकीय आश्रमशाळा, शेंडा
२२६	नागपूर	देवरी	शासकीय आश्रमशाळा, बोरगांव बाजार
२२७	नागपूर	देवरी	शासकीय आश्रमशाळा, जमाकुडो
२२८	नागपूर	देवरी	शासकीय आश्रमशाळा, काडीकसा

अ.क्र.	अपर आयुक्त	प्रकल्प अधिकारी	शासकीय आश्रमशाळेचे नांव
२२९	नागपूर	गडचिरोली	शासकीय आश्रमशाळा, पेंढरी
२३०	नागपूर	गडचिरोली	शासकीय आश्रमशाळा, येंगलखेडा
२३१	नागपूर	गडचिरोली	शासकीय आश्रमशाळा, कारवाफा
२३२	नागपूर	गडचिरोली	शासकीय आश्रमशाळा, कोरची
२३३	नागपूर	गडचिरोली	शासकीय आश्रमशाळा, सोडे (मुर्लीची)
२३४	नागपूर	गडचिरोली	शासकीय आश्रमशाळा, रामगड
२३५	नागपूर	गडचिरोली	शासकीय आश्रमशाळा, पोटेगांव
२३६	नागपूर	गडचिरोली	शासकीय आश्रमशाळा, कुरंडीमाल
२३७	नागपूर	गडचिरोली	शासकीय आश्रमशाळा, भाडभिडी
२३८	नागपूर	गडचिरोली	शासकीय आश्रमशाळा, सावरगांव
२३९	नागपूर	गडचिरोली	शासकीय आश्रमशाळा गडचिरोली (इंग्रजी माध्यम)
२४०	नागपूर	गडचिरोली	शासकीय आश्रमशाळा भाकरोंडी
२४१	नागपूर	गडचिरोली	शासकीय आश्रमशाळा कोटगुल
२४२	नागपूर	गडचिरोली	शासकीय आश्रमशाळा मार्कंडादेव
२४३	नागपूर	गडचिरोली	शासकीय आश्रमशाळा रांगी
२४४	नागपूर	गडचिरोली	शासकीय आश्रमशाळा सोनसरी
२४५	नागपूर	गडचिरोली	शासकीय आश्रमशाळा रेगडी
२४६	नागपूर	गडचिरोली	शासकीय आश्रमशाळा मुरंमगांव
२४७	नागपूर	नागपूर	शासकीय आश्रमशाळा, कवडस
२४८	नागपूर	नागपूर	शासकीय आश्रमशाळा बेलदा
२४९	नागपूर	भंडारा	शासकीय आश्रमशाळा खापा
२५०	नागपूर	वर्धा	शासकीय आश्रमशाळा हिरापूर

(वि. फ. वसावे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन